

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.315/2024/4.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Végahné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű

felperes2 (cím2) II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. V. Nagy Adrienn Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. V. Nagy Adrienn ügyvéd) I. és II. rendű felperesekért

Az alperes:

alperes (cím4)

Az alperes képviselője:

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd (cím5)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az I. és II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.588/2023/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 18.P.21.703/2023/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a újságnév Kiadó Zrt.-nek (cím4) 120.000 (százhuszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy fizessenek meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájára személyenként 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes által szerkesztett újságnév című nyomtatott sajtótermékben 2023. május 4-én „Az ellenkezője sem igaz” címmel cikk jelent meg az alábbi tartalommal:

[2] „Science fictionként rém izgalmas lenne, csakhogy ez a valóság: a felperes1 kétezer kisztrésvényese elképesztő cselszövések közepette veszítheti el a befektetését. Ezt a filmet a tőzsdén, a hatóságok szeme láttára forgatják homályos státuszú rendezők.

[3] Aligha figyeltek fel tömegek egy fél évvel ezelőtti ügyészségi közleményre, amely szerint valakik százmilliós vesztegetéssel oldottak volna meg egy cégjogi vitát: a vállalkozás tulajdonosát azzal kecsgették, hogy ekkora értékű pénz és üzlet részében, »miniszteri szintű kapcsolataik« révén elintézik a számára kedvező cégbírósi bejegyzéseket. »A Központi Nyomozó Főügyészségen indult eljárás folyamatban van, négy személy gyanúsított ki hallgatása történt meg« – erősítette meg a újságnév-nek most az ügyészség. Az titok, hogy kik a gyanúsítottak, ám az ügy a tőzsdén jegyzett felperes1 Nyrt. egyik korábbi leányvállalata, a települési név6 Kft. csalárdnak tűnő megszerzése miatt indult. »Már két nyomozás folyik az ügyészségen, mert mi is feljelentést tettünk befolyás vásárlása, csalás és zsarolás miatt« – foglalja össze a újságnév-nek felperes2, a felperes1 üzletfejlesztési igazgatója az április 28-ai, szokatlanul hosszú közleményük lényegét. Állítja: egy ellenséges érdekcsoport akarja lenyúlni a név6 Kft.-t, amelynek vezetője név1 néven hergeli a kisztrésvényeseket azok internetes fórumán.

[4] A részvényeseknek mindenesetre van okuk az idegeskedésre, miután a jegybank százmilliós bírsággal sújtotta a tőzsdei céget lényeges tények elhallgatása, a befektetők megtévesztése miatt. Érdemi üzleti információk híján a friss közlemény se jó másra, mint hogy megijessze őket. S csak erősödik a gyanú, hogy a felperes1-nél az elmúlt években olyan ügyletek sorozata zajlott, amelyek a vagyon kimentését, a kistulajdonosok kisemmizését célozták. Ez nem egyedülálló a magyar börze történetében, ahol újra és újra bebizonyosodik, hogy a tőzsdei jelenlét, az elvben fokozott kontroll nem garancia a tisztességes működésre vagy az átláthatóságra. A társaság kiürítése miatt az elmúlt két évben többen feljelentést

tettek, »a Budapesti Rendőr-főkapitányság különösen nagy kárt okozó csalás büntett gyanúja miatt folytat nyomozást ismeretlen tettes ellen, gyanúsított kihallgatás nem történt« – tájékoztat a rendőrség.

[5] Addig is, míg a büntetőeljárások felpörögnek, az MNB kiutasíthatja a tőzsdéről a részvényeket, amelyekkel egy éve már amúgy sem lehet kereskedni. A minap a felperes1 adószámát is törölték, sőt a cégbíróság a kényszertörlését is elrendelte, bár ebből még lehet visszaút. »Halvány gőzöm sincs, mi történik a cégben, leírtam már magamban, pedig jó lenne egy kis pénzt látni belőle« - legyintett rezignáltan a újságnév kérdésére egy balmazújvárosi autókereskedő, az egyik legnagyobb, régi kisrészvényes. Kezdetben ő is bízott a menedzsment sztorijában: az innovatív családi vállalkozásként indult céget a kétmilliárdos árbevételre elerő, nyereséges, metróprojektekben vagy a Budapest-Belgrád vasútfejlesztésben is megbízásokat elnyerő név6 Kft. »beültetésével« keltik új életre. Végére is ez a stratégia ért be nagyban a név2 által elfoglalt név3nál vagy kicsiben az informatikai név4-csoport által belakott név5nél.

[6] Csakhogy a profi mérnökök által 30 év munkájával felépített név6 Kft. lassan elvérzik: 2021-es mérlege szerint az árbevétele a harmadára zuhant, és veszteséges lett. Pillanatnyilag még az is vitatott, hogy kié. Tavalay tovább romolhatott az üzleti pozíciója, miután maga a felperes1 közölte, hogy »a jogi bizonytalanságok miatt« sorra veszíti el a megrendeléseit, például a kínaiak által finanszírozott vasúti munkákat.

[7] Kezdetben a név6 90 százaléka lett a felperes1é, kisebbségben pedig benne maradt a stabilitását biztosító két mérnök, név7 és név8. A konstrukciót 2017-től név8 és unokaöccse, felperes2 építette fel, akinek értelmes elfoglaltság kellett, miután épp a börtönből szabadult. Hitelesnek tünnek: a név6 üzlet részét 2019-ben hárommilliárd forintra értékelte az név9, így annak főtulajdonosaként a felperes1 is vagyonosnak látszott. felperes2 átvette benn az irányítást, a vezérkart pedig a rokonaival és bizalmasaival erősítette.

[8] »Dokumentálható, hogy 2017 nyarától 2021 tavaszáig felperes2 mintegy négymilliárd forintot utalt ki a név6 Kft.-ből a saját üzleti köreinek, valós gazdasági háttér nélkül« - mutatott egy Excel-táblát a újságnév-nek a közleményben citált név1, azaz név10 válságmenedzser, aki néhány régi vasútépítő, például név7 megbízásából dolgozik az ügyön. A kimutatást a rendőrségnek és a jegybanknak is átadta. felperes2 szerint viszont koholmány az egész. név10 állítja, hogy a milliárdok egy részéből különféle cégek és magánemberek (köztük felperes2) a felperes1ot finanszírozták, amelynek így a hitelezői lettek. Hogy valami nem stimmelt, azt egy, a újságnév birtokába került irat igazolja. E szerint a felperes1 egyik leányvállalatának korábbi ügyvezetője tavaly leírta, hogy a név6 »mindenféle alátámasztó dokumentum nélkül« összesen félmilliárd forintot utalt át nekik. Majd felperes2 egy NAV-ellenőrzésre hivatkozva azt kérte tőle, utólag írjon alá egy 350 milliós, fiktív kölcsönszerződést, de ő nem volt rá hajlandó, mondván: »Nem akarok börtönbe menni.« A bilit az név11 Zrt. feljelentése borította ki, amely hamisnak bizonyult számlákra fizetett ki a lejáratuk előtt 360 millió forintot a név6nak a név12 Kft.-nek elvégzett állítólagos munkákra. Bárki is csalt, ügyesen tette, mert a név12 a települések rendszeres megrendelője volt.

[9] A felperes1ban is bajok támadtak. A cégnek sem 2021-es mérlege, sem könyvvizsgálója nincs, sőt a megelőző két év számainak hitelessége is megkérdőjeleződött – ezért is függesztette fel tavaly májusban a jegybank a részvényének tőzsdei forgalmazását. 2021 őszén még egy másfél milliárd forintos zártkörű tőkeemelés tűnt a kiútnak. Csakhogy ez arra épült, hogy különféle vállalkozások és magánemberek elengedték a felperes1pal szembeni követeléseiket, s azokat váltották be a tőzsdére nem kerülő, különleges jogokat biztosító részvényekre. Meglehet nem a saját pénzükről döntöttek, az említett Excel-tábla szerint ugyanis részben ők voltak az felperes2-féle kiutalások kedvezményezettjei. Ha a kimutatás valós, a tőkeemelés zöme a név6ból kiszivattyúzott és felért pénzből ered.

[10] A felperes1 aktuális, márciusi keltezésű apportlistája szerint a legnagyobb, 152 milliós követelést a rejtélyes, nemzetiségnév háttérű név13 Zrt. váltotta tőkére. A 2021-ben alakult cég tavaly nem tett közzé mérleget, az idén pedig törölték az adószámát, és a megszüntetését is elrendelte a cégbíróság, két hónap múltán azonban furcsamód helyreállt a működése. Tavaly nyáron az felperes2 által menedzselte név14 Kft. tőkét emelt benne két, együttesen 880 millió forintosra becsült zsámbéki ingatlannal – csak hogy a takarmányforgalmazó ellen végrehajtás folyt, a vagyonát tehát nem lehetett volna apportálni. A két ingatlanról, tulajdoni lapja szerint, változatlanul a név14 a tulajdonosa, amely továbbra sem idegenítheti el őket, mert egy fővárosi ingatlancégnek jelzálogjoga van rajtuk 70 millió forint erejéig. Habár az apportügylet valószínűleg semmis, a név14 többsége időközben a felperes1 érdekszférájából átkerült az név13hoz.

[11] A tőzsdei cég apportlistájának leginkább figyelemre méltó tétele a név6 Kft. 90 százalékos üzletrésze, ezúttal 438 millió forintos értékben. A pénteki »feljelentős« közlemény szerint a felperes1 tavaly kényszerből, az ellenséges érdekcsoport zsarolására megvált a vasútépítőtől. Bár nem került messze tőle, mert a saját egyetlen (23 százalékos) nagytulajdonosának, a név6 Holdingnak játszotta át. A holdingot 2021 őszéig név8 és név7 irányította, de sikerült kiszorítani őket, »hogy többet ne lehessen ilyen módon zsarolni a felperes1 Nyrt-t« – olvasható a közleményben. A újságnév információi szerint az ügyészség által vizsgált vesztegetési ügynek része a holding tulajdonszerzése is, amit 2022 végén annak ellenére bejegyzett a cégbíróság, hogy javában folyt a nyomozás.

[12] A név6 Kft. tulajdonlásával kapcsolatos bonyodalmak 2021 őszén kezdődtek, amikor név8 és név7 – még együtt – vissza akarták szerezni a lejtmenetbe kapcsolt cégüket. Ekkor a felperes1 gyorsan apportált két kamiont a név6 Kft.-be 27 millió forintos értéken, ami az így 30 millióra hízott alaptőke 90 százaléka lett. név10 állítja, hogy a kamionok lopottak voltak, és vissza kellett őket adni, ennek ellenére a tőke nem csökkent le, így név8 és név7 együttes részesedése továbbra is 10 százalék maradt. Aztán újabb fordulat következett: 2022 elején a név6 Kft. felett egy név15 nevű, név7 és név10 bizalmát élvező új vállalkozás próbálta átvenni az irányítást azzal, hogy a felperes1 névértéken, azaz a többmilliárdos értékvesztést elkönyvelve, eladta nekik az üzletrészt. Az utóbbi szerint ez nem igaz, az ellenlábas érdekcsoport kaparintotta volna meg tőkebefektetés nélkül, majd ürítette volna ki a még mindig értékes vasútépítő céget, ha ezt nem akadályozták volna meg azzal, hogy a holdingot hozzák helyzetbe. Az név15 perel, az első tárgyalás májusban lesz. Ám bármelyikük is a jogos új tulajdonos, a kisbefektetőknek ez már közömbös, a részvényük értéktelenné vált. felperes2 még hitegeti őket, hogy fel akarja támasztani és visszavinni a céget a felperes1ba, de kétséges, hogy így lesz. Csak abban bízhatnak, hogy feltűnik egy tőkeerős befektető, aki üres tőzsdei licencet keres egy jó sztori számára.”

[13] Az I. és II. rendű felperesek 2023. június 2. napján közös küldeményben kérték az alperestől összesen 20 pontban a sajtó-helyreigazítást. Az alperes a kérelemnek nem tett eleget.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[14] Az I. és II. rendű felperesek keresetükben az alperest a következő helyreigazítás közzétételére kérték kötelezni.

[15] 1. Hamis színben tüntettünk fel valós tényeket akkor, amikor azt a látszatot keltettük, hogy felperes2hoz lennének köthetőek a név6 Kft. körüli folyamatban lévő büntetőeljárások.

A valóság ezzel szemben az, hogy felperes2 és a felperes1 Nyrt. a büntetőeljárásokban feljelentőként és sértett félként szerepelnek.

[16] 2. Valótlanul állítottuk, hogy a jegybank lényeges tények elhallgatása és a befektetők megtévesztése miatt sújtotta bírsággal a felperes1 Nyrt.-t. A valóság ezzel szemben az, hogy „a rendkívüli tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó előírások megsértése” és „a piaci visszaélésekről szóló európai uniós rendeletben foglalt, a piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése” miatt állapított meg jogsértést a jegybank, ami nem egyenértékű a lényeges tények elhallgatásával. Cikkünkben elhallgattuk azon lényeges körülményt, hogy a felperes1 Nyrt. élt jogorvoslati lehetőségével az MNB határozatával szemben, így egy későbbi bírósági döntés megállapíthatja a jegybank határozatának megalapozatlanságát, e körben határozott következtetések[et] nem vonhattunk volna le.

[17] 3. Valótlanul állítottuk, hogy a felperes1 Nyrt. a jogi bizonytalanságok miatt sorra veszíti el a megrendeléseit, például a kínaiak által finanszírozott vasúti munkákat. Ezzel szemben a valóság az, hogy a név6 Kft. egyetlen külföldi partnerrel kötött szerződése került a felek közös megegyezésével megszüntetésre.

[18] 4. Valótlanul állítottuk, hogy felperes2 átvette a név6 Kft.-ben az irányítást és rokonaival és bizalmasaival erősítette a vezérkart. A valóság az, hogy a név6 Kft. vezérkarában felperes2 rokona, név8 a kezdetektől részt vesz, mivel ő alapította és vezette a céget 1991. óta, aki felperes2 és a felperes1 Nyrt. megjelenésével is ügyvezetői pozícióban maradt korábbi partnerével, név7ral karöltve - aki nem rokona felperes2nak.

[19] 5. Valótlan tényeket híreszteltünk és azt a látszatot keltettük, hogy egy Excel-tábla hiteles bizonyítékként szolgálhat más személy bűncselekménnyel való meggyanúsításának alapjául. Ezzel szemben a valóság az, hogy nem áll rendelkezésünkre hitelt érdemlő bizonyíték (hiteles számviteli/banki bizonylat) vagy bírósági ítélet arra vonatkozóan, hogy felperes2 négymilliárd forintot utalt volna ki a név6 Kft.-ből saját üzleti köreinek valós gazdasági háttér nélkül.

[20] 6. Valótlan tény híreszteltünk, amikor cikkünkben egy anonim személy nyilatkozatát tettük közzé arról, hogy a név6 Kft. mindenféle alátámasztó okirat nélkül összesen fél milliárd forintot utalt át az egyik leányvállalatának. Ezzel szemben a valóság az, hogy ilyen tranzakcióra nem került sor, nem állt rendelkezésünkre érdemi bizonyíték ezen állítás megalapozottságának alátámasztására.

[21] 7. Valótlan tény híreszteltünk, amikor cikkünkben egy anonim személy nyilatkozatát tettük közzé arról, felperes2 egy NAV-ellenőrzésre hivatkozva azt kérte tőle, hogy utólag írjon alá egy 350 milliós fiktív kölcsönszerződést. Ezzel szemben a valóság az, hogy ilyen tényállítást felperes2 sohasem tett.

[22] 8. Valótlanul állítottuk, hogy az név11 Zrt. feljelentést tett volna a felperes1 Nyrt.-vel szemben. A valóság ezzel szemben az, hogy az név11 Zrt. nem tett feljelentést.

[23] 9. Valótlanul állítottuk, hogy a jegybank azért függesztette fel a felperes1 Nyrt. részvényeinek kereskedését, mert nincs könyvvizsgálója a társaságnak és a megelőző két év számainak hitelessége is megkérdőjeleződtek. Ezzel szemben a valóság az, hogy a könyvvizsgáló lemondása és jelentések visszavonása a jegybank határozatát követően következett be, a részvények kereskedésének felfüggesztésére más indokok miatt került sor.

[24] 10. Valótlanul állítottuk, hogy felperes1 Nyrt. 2021. évi tőkeemelése különféle vállalkozások és magánemberek felperes1 Nyrt.-vel szembeni követeléseinek elengedésével valósult meg, s azokat váltották be a tőzsdére nem kerülő, különleges jogokat biztosító részvényekre. Ezzel szemben a valóság az, hogy nem engedte el senki a tartozását a

társasággal szemben, hanem a követelések apportálásra kerültek, részvénykibocsátás pedig valójában négy külön sorozatban történt, melyek közül az egyik volt tőzsdei sorozat.

[25] 11. Valótlanul állítottuk, hogy az név13 Zrt. megszüntetését rendelte el a cégbíróság, valamint hamis színben tüntettünk fel való tényeket akkor, amikor azt a látszatot keltettük, hogy furcsamód állt helyre a társaság működése. A valóság ezzel szemben az, hogy a megszüntetésről és a kényszertörlési eljárás megindításáról szóló végzés sosem emelkedett jogerőre, így a kényszertörlési eljárás nem indult meg, a furcsa helyreállítás pedig nem másnak volt betudható, minthogy az név13 Zrt. élt a jogszabályban foglalt lehetőségével és intézkedett a megszüntetés alapjául szolgáló mulasztás helyreállításáról.

[26] 12. Hamis színben tüntettünk fel valós tényeket akkor, amikor azt a látszatot keltettük, hogy a név6 Kft. üzletrészét a felperes1 Nyrt. az apportlistájába később módosított és más értékben vette fel, mint korábban. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes1 Nyrt. alapszabályának apportlistája mindig is összeg Ft-os értéken tartalmazta az üzletrész értékét tekintettel arra, hogy az üzletrész-apport ársiós tőkeemelés keretében valósult meg, melynek lényege, hogy az apporttárgy értékének egy része a jegyzett tőkében (részvények névértéke), míg a másik része a tőketartalékban (részvények kibocsátási értéke) kerül érvényesítésre.

[27] 13. Valótlanul állítottuk, hogy a felperes1 Nyrt. a saját egyetlen (23 százalékos) nagytulajdonosának, a név6 Holdingnak játszotta át a név6 Kft. üzletrészét. A valóság ezzel szemben, hogy a felperes1 Nyrt.-nek nem egyetlen, 23%-os nagytulajdonosa a név6 Holding, ugyanis 15,44%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik a felperes1 Nyrt.-ben és rajta kívül nagyobb tulajdonosa is van a társaságnak az név16 Zrt. személyében, mely 24,65%-os részesedéssel bír.

[28] 14. Hamis színben tüntettünk fel valós tényeket akkor, amikor azt a látszatot keltettük, hogy az ügyészség által vizsgált vesztegetési ügy ellenére került bejegyzésre a holding tulajdonszerzése. Ezzel szemben a valóság az, hogy a tulajdonbejegyzés nem annak ellenére történt, hogy folyt a nyomozás, a két eljárás teljesen független egymástól.

[29] 15. Valótlan tényről híreszteltünk, amikor cikkünkben nyilvánosságra hoztuk név10 azon állítását, hogy a felperes1 Nyrt. lopott kamionokkal emelt tőkét a név6 Kft.-ben, majd azokat vissza kellett adnia és ennek ellenére nem csökkent le a név6 Kft. tőkéje. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes1 Nyrt. érvényes adásvételi szerződéses kötelelem keretében szerzett a kamionok felett tulajdonjogot, amit apportált, erre tekintettel a tőkeleszállítás feltételei értelemszerűen nem álltak fenn, továbbá a kamionok lopott voltára nincs ezt megállapító hatósági irat.

[30] 16. Valótlanul állítottuk, hogy 2022. elején a felperes1 Nyrt. névértéken, azaz a többmilliárdos értékvesztést elkönyvelve adta el az név15 Kft.-nek és név7nak a név6 Kft. üzletrészét. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes1 Nyrt. nem az név15nek és név7nak adta el a név6 Kft. üzletrészét, hanem a név6 Holdingnak, továbbá a tranzakcióra nem névértéken, hanem hárommilliárd forintos vételár ellenében került sor, így a felperes1 Nyrt. által értékvesztés sem került elkönyvelésre.”

[31] A kereset jogcímeiként a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályiról szóló 2010. évi CIV. (a továbbiakban: Smtv.) 10. §-át, 12. § (1), (2) bekezdését jelölték meg.

[32] Az alperes elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletében helyreigazítás közzétételére kötelezte az alperest a következők szerint.

[34] „A 2023. május 4. napján „Az ellenkezője sem igaz” címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes2 átvette a név6 Kft.-ben az irányítást és rokonaival és bizalmasaival erősítette a vezérkart. A valóság az, hogy a név6 Kft. vezérkarában felperes2 rokona, név8 a kezdetektől részt vett.

[35] Valótlan tény híreszteltünk, amikor cikkünkben egy anonim személy nyilatkozatát tettük közzé arról, felperes2 egy NAV-ellenőrzésre hivatkozva azt kérte tőle, hogy utólag írjon alá egy 350 milliós fiktív kölcsönszerződést.

[36] Valótlan tényként híreszteltük, hogy a felperes1 Nyrt. lopott kamionokkal emelt tőkét a név6 Kft.-ben, majd azokat vissza kellett adnia és ennek ellenére nem csökkent le a név6 Kft. tőkéje.

[37] Valótlanul állítottuk, hogy 2022. elején a felperes1 Nyrt. névértéken, azaz többmilliárdos értékvesztést elkönyvelve adta el az név15 Kft.-nek és név7nak a név6 Kft. üzletrészt. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes1 Nyrt. nem az név15 Kft.-nek és név7nak adta el a név6 Kft. üzletrészt, hanem a név6 Holding Kft.-nek, továbbá a tranzakcióra nem névértéken, hanem hárommilliárd forintos vételár ellenében került sor, így a felperes1 Nyrt. által értékvesztés sem került elkönyvelésre.” Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[38] Az I. és II. rendű felperések fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezéseit a főtárgya tekintetében helybenhagyta. A jogerős ítélet indokai szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú ítélet 1-4., 7-9., 11., 13., 15. és 16. helyreigazítási kérelmet elbíráló része, a fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltak alapján az elsőfokú ítélet felülbírálatát az 5., 6., 10., 12. és 14. helyreigazítási kérelemmel kapcsolatosan kellett elvégezni. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt jogi érvei alapján először az előzetes kérelmek és a keresetek határozottságának vizsgálata volt szükséges. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (1) bekezdése szerint a sajtó-helyreigazítási igény elbírálásánál meghatározó jelentőségű mind az előzetes kérelemben, mind a keresetlevélben megjelölt helyreigazítás szövege. Az előzetes eljárás a sajtó-helyreigazítási per olyan kötelező előzménye, amely során a sajtószerveznek – a helyreigazítási kérelem alapján – abba a helyzetbe kell kerülnie, hogy meggyőződhessen a kérelem alaposágáról. A Pp. 496. § (1) bekezdése szerint perindításra akkor kerülhet sor, ha helyreigazítás közzétételére irányuló kötelezettségét a sajtószervez határidőben nem, vagy nem a helyreigazítási kérelemnek megfelelően teljesíti. E kötelezettségének a sajtószervez csak akkor képes eleget tenni, ha a kérelem teljesen egyértelmű. A helyreigazítási kérelem a keresetben is csak az előzetes kérelem tartalmi keretei között változtatható meg. Az adott ügyben a sajtószervezhez intézett kérelem nem elégíti ki az Smtv. 12. § (1) bekezdés szerinti követelményeket, amely hiányosság a perben már nem pótolható (Kúria Pfv.IV.20.780/2023/4.). A felperések a megelőző eljárásban az alpereshez intézett helyreigazítási kérelmüket közös dokumentumba foglalva terjesztették elő, amelyben általánosságban szólították fel helyreigazító közlemény közzétételére az alperest anélkül, hogy annak tartalmát, azaz a közzétenni kért szöveget meghatározták volna. A pert megelőző kérelemben 20 pontban sorolták fel – az eredeti szöveggörnyezetből kiemeléssel idézve – a számukra sérelmesnek tartott szövegrészeket, majd azokhoz saját álláspontjuk szerinti elemzést fűztek, az egyes közlésekhez kapcsolódó konkrét helyreigazítási kérelmet azonban nem fogalmaztak meg. Ezt meghaladóan a felperések nem különítették el az előzetes

kérelemben, hogy mely közlést melyik felperes sérelmezi, az egyes közlések érintettjét az alperessel nem közölték, nem kérték az általuk valónak tartott tények közzétételét. A felperesek konkrét helyreigazítási kérelmeket első alkalommal a keresetlevélben terjesztettek elő, amely azonban további pontosításra szorult: a perfelvételi tárgyaláson a bíróság felhívására jelölték meg a felperesek, hogy mely keresetet melyik felperes terjesztette elő. Az alperes ezért a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott az előzetes eljárásban küldött helyreigazítási kérelmek határozatlanságára, amely hiányosság a perben már nem küszöbölhető ki. Ez a körülmény kizárta a másodfokú eljárás tárgyát képező 5., 6., 10., 12. és 14. helyreigazítási kérelem további érdemi vizsgálatát, az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét a pert megelőző helyreigazítási kérelem hiányossága miatt kellett helybenhagyni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[39] A jogerős ítélettel szemben az I. és II. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben azt kérték, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva az 5., 6., 10., 12. és 14. számú helyreigazítási kérelem közzétételére irányuló keresetnek adjon helyt, másodlagosan pedig utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára. Megsértett jogszabályként a Pp. 370. § (1) és (3) bekezdését, a Pp. 495. §-át, továbbá az Smtv. 12. § (1) bekezdését jelölte meg.

[40] A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a másodfokú bíróság azzal sértette meg a Pp. 370. § (1) és (3) bekezdését, hogy túlterjeszkedett a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakon. Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének 5., 6., 10., 12. és 14. számú keresetet elutasító rendelkezése ellen fellebbezést, csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, ezért a felülbírálati jogkör korlátaira tekintettel kizárólag a fellebbezésében foglaltak képezték a másodfokú eljárás tárgyát. Ennélfogva a másodfokú eljárás során a pert megelőző helyreigazítási kérelem határozottsága már nem volt vizsgálható. Az alperes az eljárás során kizárólag azt kifogásolta, hogy az előzetes kérelemben foglalt egyes közlések alapján nem különíthető el egyértelműen az igényt érvényesítő személye, a fellebbezési ellenkérelem pedig jogi érvelést sem tartalmaz. Ezért iratellenes a másodfokú bíróság ítéletének azon indoka, miszerint a fellebbezési ellenkérelemben foglalt jogi érvet vizsgálta. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a sajtószerv a helyreigazítást nem a kérelem hiányosságára tekintettel tagadta meg [Pp. 495. § (2) bekezdés b) pontja], hanem azért, mert „alapos vizsgálat” alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kifogásolt közlemény valóságát igazolni tudja [Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontja]. A másodfokú bíróság jogszabálysértő következtetése, hogy az alperes az ellenkérelmet jogosult megváltoztatni, ezzel szemben a felperesek az előzetes eljárásban előterjesztett kérelemtől nem térhetnek el. A keresetet a perindítást megelőzően előterjesztett helyreigazítás tartalmi kereteihez igazodóan terjesztették elő, attól a keresetben bővítés irányába nem tértek el.

[41] A felülvizsgálati kérelem további indokai szerint a másodfokú bíróság a Pp. 495. § és az Smtv. 12. § (1) bekezdésének téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy pert megelőző kérelemben „a közzétenni kért szöveget” meg kell jelölni. Az említett jogszabályok a helyreigazítási kérelemmel szemben támasztott követelmények között nem nevezik meg a helyreigazító közlemény meghatározását, jogszabályi alap hiányában ilyen kötelezettséget a bírói gyakorlat sem követelhet meg. A Kúria a Pfv.IV.20.780/2023/4. számú ítéletének [36] bekezdése szerint sem írja elő a jogszabály kifejezetten azt, hogy az előzetes kérelemben közölni kért közlemény szövegét szó szerint rögzíteni kell, a Pp. és az Smtv.

érintett rendelkezései kizárólag a tartalmi egyértelműség követelményét támasztják. E követelménynek pedig a felperesek kérelme megfelelt, maga az alperes sem hivatkozott arra, hogy a kérelem ne lett volna megvizsgálható. Az említett jogszabályokat sérti a jogerős ítélet azon indoka is, hogy a felperesek előzetes kérelme azért is határozatlan, mert abból az egyes közlésekkel érintett személy nem tűnik ki. Az Smtv. 12. § (1) bekezdéséből és a Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú állásfoglalásból az következik, hogy a sajtóközleménnyel érintett alkalmazott, tag, tisztségviselő személyesen kérhet helyreigazítást akkor is, ha a sérelem egyébként a munkakörével, feladatkörével kapcsolatos, valamint az is, akinek a személyére a közlemény csak utalást tesz. A II. rendű felperes az I. rendű felperes stratégiai igazgatója, tevékenysége, megítélése egybemosódik az I. rendű felperessel, ezért a felperesek együttesen jogosultak a kereset előterjesztésére. Nem határozatlan ezért a helyreigazítási kérelem azon okból sem, hogy a felperesek kérelmüket együttesen terjesztették elő, az egyes tényállításoknak ugyanis egyszerre több érintettje is lehet (BH 1999.3.108).

[42] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelemben a jogerős ítéletet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[43] A felülvizsgálati kérelem alaptalan a következők szerint.

[44] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat, amelynek során a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát.

[45] A Kúria először abban a kérdésben foglalt állást, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítéletet a felperesek által megjelölt eljárási jogszabály, a felülbírálati jogkör korlátainak [Pp. 370. § (1) bekezdés] megsértésével hozta-e meg,

[46] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)–d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A (3) bekezdés szerint, ha a másodfokú bíróság a fellebbezésben nem hivatkozott eljárási szabálysértést észlel, azt – a következményekre vonatkozó figyelmeztetés mellett – a felek tudomására hozza és a fellebbező fél kérelmére veszi figyelembe.

[47] A sajtó-helyreigazítás iránt indított per különleges eljárás. A jogvédelem és a jogviszony sajátossága miatt a Pp. 494. §-a szerint e törvény rendelkezéseit az e fejezetben szabályozott személyiségi jogok érvényesítése iránt indított perekben az e fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. Az általános szabályoktól eltérő, speciális rendelkezések indoka, hogy a sajtó-helyreigazítási per a felek jogvitájának eldöntésén túl egyben hozzájárul a demokratikus közvélemény kialakulásához. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalás I. pontja szerint a sajtóhelyreigazítás olyan sajátos személyiségvédelmi eszköz, amely közvetve egyéb érdekek védelmére is szolgálhat. Érvényesítésére azonban csak a jogszabály által meghatározott körben és a jogintézmény társadalmi rendeltetésének megfelelően kerülhet sor. A helyreigazítás jogintézményéhez fűződő kettős funkció érvényesülése érdekében a Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú

állásfoglalás II. pontjában kimunkált szempontrendszer a helyreigazító közlemény szövegével szemben azt a követelményt támasztja, hogy abból – a maga egészét, összefüggéseit is tekintve – mindig ki kell tűnnie: a kifogásolt sajtóközleménynek mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a való tények, a közlemény szövege nem alakítható úgy, hogy ezáltal a tartalom elveszítse helyreigazító jellegét. Abból, hogy az Smtv. 12. § (2) bekezdése a helyreigazító közleménynek a „közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon” való közlését követeli meg, az is következik, hogy helyreigazítás megfelelőségét mindig a konkrét ügyben feltárt tények, körülmények alapján kell megállapítani és mérlegelni (Kúria Pfv.IV.20.252/2021/4., Pfv.IV.21.154/2022/6.). A helyreigazítás jogintézményéhez fűződő kettős funkció érvényesülése érdekében az alperes védekezésének esetleges hiányossága sem vezethet az érthetetlen, homályos, helyreigazításra teljességgel alkalmatlan megszövegezésű, avagy olyan helyreigazítás közzétételéhez, ami a felperes anyagi jogát nem érinti. Ebből következően nem sértette a másodfokú bíróság az eljárási jogszabályokat azzal, hogy mindenekelőtt a felperesek által igényelt helyreigazítás egyértelműségét tette vizsgálat tárgyává. A Kúria nem kíván eltérni jogkérdésben a Pfv.IV.20.780/2023/4. számú ítéletének indokaitól abban, hogy az előzetes kérelem egyértelműségének hiányában, perindítás esetén a keresetet el kell utasítani, az előzetes kérelem egyértelműségének hiánya utóbb a keresetben sem pótolható.

[48] Alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra is, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítélete sérti a Pp. 495. §-át és az Smtv. 12. §-át is.

[49] A sajtó-helyreigazítási per sajátossága, hogy a perben a felperes csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítását kérheti, amelyeket a sajtószervhez a Pp. 495. § (1) bekezdésében meghatározott harminc napon belül megérkezett írásbeli kérelmében megjelölt. A Pp. 495. § (1) bekezdése szerinti megelőző kérelem alapján van a sajtószerv abban a helyzetben, hogy meggyőződhesen a kérelem alaposságáról, így mindenekelőtt arról, hogy rendelkezik-e azokkal az információkkal, amelyek alapján a perben sikerrel védekezhetsen. A sajtó-helyreigazítási perben a kereset érvényesítésének szigorú és hivatalból vizsgálandó további feltétele a személyi változtatás tilalma. E követelmény teljesülése érdekében a sajtó-helyreigazítás iránt a keresetlevél mellékleteként csatolni kell az arra vonatkozó igazolást, hogy a helyreigazítást a felperes a törvényes határidőben igényelte az alperestől [Pp. 496. § (5) bekezdés a) pont]. A megelőző eljárás során a sajtószervhez eljuttatott kérelemből ezért egyértelműen ki kell tűnnie, hogy ki a kérelmező, több kérelmező esetén mely kérelmező, mely közléssel összefüggésben igényli a helyreigazítást. Annak valóban nincs akadálya, hogy érintettség esetén a cikkben foglalt egyes kijelentések helyreigazítását több személy is kérje. Ebben az esetben azonban a helyreigazítás iránti kérelemből az együttes igényérvényesítés tényének kell kitűnnie. A helyreigazítási kérelem és a kereset előterjesztője csak ugyanazon személy lehet, ellenkező esetben a keresetet – anyagi jogosultság hiányában – érdemben el kell utasítani. A perindítási jogosultság az igényvel fellépő felperes és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolat alapján ítéltető meg, az eljárási törvény az anyagi jogszabályok érvényre juttatásának útját rendezi. Az Smtv. 12. § (1) bekezdésben foglalt alanyi jog pedig csak az érintettet illeti meg, akit a kereset előterjesztését megelőzően a sajtószervnek a helyreigazítás iránti kérelmet megküldte, azaz a megelőző eljárás szabályszerű lefolytatását a keresetlevélben igazolja. A Kúria nem kíván eltérni a Pfv.IV.20.026/2021/3. számú precedens határozatának indokaitól abban a jogkérdésben, hogy az igényérvényesítéshez fűződő anyagi jog fennállása, azaz az érintettség (más elnevezéssel érdekelttség) vizsgálata tehát nemcsak joga, hanem kötelezettsége is az eljáró bíróságoknak.

[50] Jelen perben a másodfokú bíróság – az alperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozottakra és a sajtó-helyreigazítási eljárásban érvényesülő sajátos elvekre is tekintettel – helytállóan tette vizsgálat tárgyává azt, hogy az I., illetve a II. rendű felperesek a

másodfokú eljárás tárgyát képező 5., 6., 10., 12. és 14. számú keresetek előterjesztésére a megelőző eljárásban előterjesztett kérelem alapján alanyi jogosultsággal rendelkeznek-e, az I., avagy a II. rendű felperes másodfokú eljárás tárgyát képező közlések helyreigazítását a megelőző eljárás során kérte-e, ez az alperesnek eljuttatott helyreigazításból egyértelműen kitűnik-e. A megelőző helyreigazítás iránti kérelem tartalma alapján okszerű volt a másodfokú bíróság azon következtetése is, hogy a felperesek nem különítették el az általuk sérelmezett közléseket abból a szempontból, hogy melyik közlést melyik felperes sérelmezi. Ebből következően az sem állapítható meg, hogy az egyes közlésekkel összefüggésben a keresetet a helyreigazítást igénylő személy terjesztette-e elő. Ebből következően annak sem volt jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság felhívására a felperesek utóbb a perben meghatározták: a felsorolt közlések közül melyeket sérelmezi az I. rendű, a II. rendű, illetve mindkét felperes.

[51] A fent kifejtett hiányosság az előzetes kérelem egyértelműségét önmagában kizáró oknak minősül, az Smtv. 12. § (1) bekezdésében foglalt alanyi jogosultság hiányában pedig annak már nem volt jelentősége, hogy a helyreigazítással érintett tartalmat a felperesek kellő egyértelműséggel meghatározták vagy sem. Az adott ügyben annak sincs jelentősége, hogy az alperes a pert megelőzően a helyreigazítás iránti kérelemnek mely általa közölt okból nem tett eleget. Annak az eldöntése, hogy a sajtószerző Pp. 495. § (2) bekezdés a)-c) pontjai alapján alappal tagadta-e meg a pert megelőzően a helyreigazítást, a perben érdemben dönthető el. A sajtószerző pert megelőző eljárását szabályozó rendelkezésekből azonban nem következik, hogy az alperes a peres eljárás során a védekezését kizárólag a megelőző eljárásban felhozott indokra alapíthatja.

[52] A kifejtett indokok miatt a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási és anyagi jogszabályokat sem sértette, ezért a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdés alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[53] 2010. évi CIV. törvény 12. § (1) bekezdés;

[54] 2016. évi CXXX. törvény 370. § (1) bekezdés, 495. § (1) és (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[55] A megelőző eljárás során a sajtószerzőhöz eljuttatott kérelemből egyértelműen ki kell tűnnie, hogy ki a kérelmező, több kérelmező esetén mely kérelmező, mely közléssel összefüggésben igényli a helyreigazítást.

Záró rész

[56] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdés és 499. § (1) bekezdés második mondata szerint a pervesztes felpereseket az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapított ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján 4 munkaóra felszámításával 120.000 forint összegben határozta meg.

[57] A meg nem fizetett illetékről a Kúria a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a felülvizsgálati eljárás során pervesztes felperesek viselik. A Kúria tájékoztatja a feleket, hogy az illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni, az illeték megfizetése az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[58] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[59] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. május 8.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró